

SOKOLSKI GLASNIK

1924.

U Ljubljani, dne 15. novembra 1924.

21-23.

Sve župe i sva društva primila su na vreme točne upute, kako moraju naš praznik proslaviti sve naše jedinice, te ne može biti nikakva izgovora, da se nisu mogli za ovaj dan dostojno pripraviti. (Vidi također uvodni članak u 19. broju «Sokolskoga Glasnika» od dne 15. oktobra 1924.)

Tri su stvari, što ih želim posebice naglasiti o značaju i značenju toga sokolskoga praznika, i to:

1.) Svako pojedino društvo ima dužnost i priliku, da pokaže svoju veliku moralnu moć i životnu sposobnost. Prilike (osobito materialne) u pojedinim jedinicama različne su, zato ne možemo očekivati, da će postignuti uspesi priredbe biti posvuda iste ili jednake moralne i materialne visine. Ali gde su veće poteškoće, tamo mora biti jakost volje veća i tako velika, da sokolskoj volji pribori pobeđu usprkos svim poteškoćama. Naporom i borbom pokazat će svaki Sokol, koliko je u njega svesti i energije. Ta pokušnja svesti i energije pruža sada svoju mučnu i prijatnu stranu svakome društvu, jer je svako društvo pri proslavi našega praznika navezано samo na se. Što znade, može i hoće svako društvo samo od sebe, to neka pokaže: neka rasprostire pred očima kritične javnosti pravu sliku svojega istrajnoga dela i istinske sokolske kakvoće svoga članstva, naraštaja i dece. Ni spoljašnje obeležje, što ga zahteva ozbiljnost i važnost toga praznika, ne sme biti krinka pravih i istinitih prilika u društvu: ona sme da bude samo okvir za nepatvoreno lice sokolskih kreposti.

2.) Druga je stvar misao na centralu naše organizacije, koja svojim mišljenjem, svojom svešću i svojim silama verno i nesebično služi našoj skupnoj i svima jednako uzvišenoj sokolskoj ideji. Svakomu mora biti jasno, da nije moguće svladati tako opsežnoga aparata i tako velikih i važnih poslova bez materialnih sredstava. I ako su za nas odlučujućega značenja materialne koristi što ih očekujemo od proslave sokolskoga praznika, ipak moram — bar za svoju osobu — naglasiti, da mi više važi moralna potpora, što nam ju spremaju plemenite duše i utvrđene mišice sve braće i sviju sestara širom domovine. Naslonjeni jedan na drugoga i težeći za istim idejnim ciljevima, probudit ćemo napokon u svakom pojedincu i svest za materialne dužnosti tako, da nam ne bude teško da postavimo naše svete i velike ideje i na čvrste materialne temelje. Zapali dušu, da oživi materijal!

3.) A ovo je treća stvar! — Dne 1. decembra čitava će nam domovina biti u seni sokolskih krila, što će visoko, ponosno, samosvesno kružiti i smelo lepršati nad njom. Uzvitlano i zdravim sokolskim životom zadahnuto i osveženo bit će svako sokolsko gnezdo! Svaka desnica dignut će se prema svevidnome nebu, svaka usta izgovarat će svetu besedu zakletve — ne reč, što buči i u prazninu se gubi, nego reč što će pasti na dno svakoga našega srca, da tamo sahranjena bude uvek živa i uvek istinita! Još nigda nije bila sva naša zemlja u isto vreme tako naša i tako sokolska, nigda nije tako žudila za lepotom, svetlom, bratstvom, jednakošću, istinom, uzvišenošću i ponosom ni iz nizina se svagdašnjosti dizala, kako će onoga dne, kad bude jedan duh ljubavi i uzajamnosti, borbenosti i samosvesti, žrtvovanja i pobeđe razvio i uzmahao sve naše sokolske barjake!

E. Gangl.

Seja zborna župnih načelnikov

se je vršila dne 1. novembra t. l. v Ljubljani. Sejo je vodil savezni načelnik, br. Miroslav Ambrožič; navzočni so bili vsi člani saveznega tehničnega odbora, večje število članov starešinstva JSS. in zastopniki ter zastopnice 17 žup. Zastopane niso bile nastopne župe: Mostar, Niš, Skoplje, Šibenik, Tuzla, Vel. Bečkerek, Užice; svojo odsotnost so opravičile župe Mostar, Skoplje, Vel. Bečkerek, Užice.

Zbrane župne načelnike in načelnice je pozdravil savezni starosta, brat Engelbert Gangl, z lepim in pomembnim govorom, ki ga prinesemo v prihodnji številki.

Sporod zasedanja je bil zelo obširen, na dnevnem redu so bile nastopne točke: 1.) Poročilo načelnika. — 2.) Tekmovalni red JSS. — 3.) I. medzletne tekme JSS. Posebni predpisi. Tekmovalne vaje. — 4.) Razgovor o saveznem tečaju. — 5.) Razgovor o tehničnem listu. — 6.) Prireditve leta 1925. — 7.) Enotne vaje za moški in ženski naraščaj. — 8.) Ekspedicija članstva v Prago ob priliki otvoritve Tyrševega doma. — 9.) Ekspedicija naraščaja na Češkoslovaško. — 10.) Štafetni tek ob priliki kronanja kralja in kraljice. — 11.) Naraščajski tabori. — 12.) Slučajnosti.

Ves ta dnevni red se je dalo izčrpati v enem dnevu, ker so bili najobsežnejši predlogi tehničnega odbora JSS. (tekmovalni red in vaje za medzletne tekme) razposlani že pred 19 dnevi vsem župnim načelnikom in načelnicam in so jih bratje in sestre dobro proučili ter so prišli na sejo dobro pripravljani. Tehnični odbor je pripravil tudi telovadce in telovadke, ki so pokazali moške in ženske proste vaje ter vaje obeh naraščajev.

Razprave so bile skozinsko stvarne in strokovnjaške. Navzočni bratje načelniki in sestre načelnice so ta dan prav jasno dokazovali svoje strokovne zmožnosti ter razumevanje za interese celotnega jugoslovenskega Sokolstva. Poudarjamo to posebej, ker je to znak notranje sile naše organizacije in ker nas to navdaja z jako prijetno zavestjo, da smo že tako utrjeni, da se nam ni bati katastrof tudi v največjih težavah, v katere še lahko pride naše Sokolstvo.

Načelnik je podal kratko poročilo, kajti o delu in pripravljanju predlogov se ne dá mnogo govoriti. O tem govorijo rezultati in o rezultatih baš moramo danes razpravljati.

Tekmovalni red JSS. je bil sprejet po daljšem razpravljanju z nekaterimi nebitvenimi izpremembami. Novi tekmovalni red je zelo strog, predpisi so podrobni in jasni. Izšel bo v posebnih knjižicah v žepni obliki v najkrajšem času.

I. medzletne tekme JSS. Zbor župnih načelnikov je sklenil predlagati saveznemu starešinstvu in odboru JSS., da naj se vršijo I. medzletne tekme JSS. koncem meseca junija 1924. v Beogradu. Medzletne tekme so zamišljene zaenkrat tako, da se vršijo samo tekme in nastopi na odrih, ki bodo v tekmi dobili najlepša priznanja. Mogoče pa je, da se bo obenem vršil tudi javni nastop tekmovalcev, n. pr. s skupnimi vajami in na orodjih, če bo to zahtevalo vprašanje financiranja prireditve in druge okoliščine. O tem bodo sklepali sporazumno savezni tehnični odbor, starešinstvo JSS., odbor JSS. in župa Beograd. — Posebni predpisi za tekme in tekmovalne vaje so bili odobreni tako, kakor jih razglša v prilogi današnjega lista saveznega načelnništva. Tekmovalne vaje z razlago v slovenščini in srbohrvaščini bodo izšle tudi v posebni knjižici v najkrajšem času.

Savezni tečaj. Po poročilu saveznega načelnika je prireditev saveznega prednjaškega tečaja v tem letu nemogoča zaradi tega, ker člani tehničnega odbora in drugi bratje in sestre, ki pridejo v poštev za predavatelje v letošnjem letu, ne razpolagajo več s potrebnimi dopusti v svojih

poklicih, ki so jih večinoma že porabili za sokolsko delo v letošnjem letu. Tudi pripravljala savezno tehnično vodstvo baš z ozirom na novoustanovljeno organizacijo zdravniških odsekov obširnejši in popolnejši načrt za prednjaški tečaj. Ta naj bi se torej vršil spomladi ali v poletju prihodnjega leta. Zbor župnih načelnikov je uvidel, da tudi zaradi velikega dela, ki ga je izvršil letos savezni tehnični odbor, ni mogoče zahtevati še tečaja, ter sklenil, naj se po možnosti tečaj vrši leta 1925. v dobi šolskih počitnic.

Savezni tehnični list. S prihodnjim letom prične izhajati kot priloga Sokolskemu Glasniku savezni tehnični list z naslovom «Prednjak». Urejevan bo tako, da bo prinašal strokovne razprave, vadbene večere za vse oddelke ter poročila saveznega tehničnega odbora.

Prireditve v letu 1925. Glavna prireditvev prihodnjega leta so I. medzletne tekme JSS. v Beogradu. Pokrajinskih zletov ali drugih prireditvev v večjem obsegu ne bo. Župe in društva so dolžna, da posvetijo največjo pažnjo medzletnim tekmam, zaradi tega naj se tudi vse društvene in župne prireditve vršijo v znamenju medzletnih tekem. Za vse župe in društva so kot skupne vaje obvezne tekmovalne proste vaje za člane in za članice. Župe naj priredijo pravočasno izbirne tekme za savezno tekmo. Svoje župne zlete priredijo župe pred medzletnimi tekmami ali pozneje, toda tako, da medzletne tekme zaradi tega ne bodo ovirane. Sosednje župe lahko sporazumno priredijo skupne župne zlete.

Enotne vaje za moški in ženski naraščaj. Zaradi tega, ker je več žup izpraševalo, če bomo predpisali za prihodnje leto enotne skupne vaje za moški in ženski naraščaj, savezni tehnični odbor ni hotel stopiti praznih rok pred zbor župnih načelnikov, ki mora o tem sklepati. Pripravil je torej proste vaje za moški in proste vaje za ženski naraščaj ter jih pokazal zboru župnih načelnikov. — Nekateri župe pa so že pripravile svoje obvezne skupne vaje za prihodnje leto, zaradi tega je zbor sklenil od saveznega tehničnega odbora sestavljene vaje priporočati, toda ne predpisati kot obvezne. Te vaje bodo priobčene v saveznem tehničnem listu.

Otvoritev Tyrševega doma. Savezni načelnik poroča, kako važno je, da se udeležimo otvoritve Tyrševega doma v Pragi v čim lepšem številu, in sicer s člani in članicami, ki ne bodo napravili v Prago zabavnega zleta, temveč bodo pripravljani, če bo nanesla potreba, tudi javno nastopiti. Najboljši naši Sokoli in najboljše naše Sokolice naj predstavljajo pri tej priliki jugoslovensko Sokolstvo. Sklene se: župna tehnična vodstva naj čimprej poročajo saveznemu tehničnemu odboru, koliko članov in članic bodo prispevale posamezne župe. Podrobna navodila po tem izda savezni tehnični odbor.

Odprava naraščaja na Češkoslovaško. Zaradi velikih gmotnih žrtev, ki jih bo zahtevala odprava naraščaja na Češkoslovaško in ker se bo leta 1926. itak vršil vsesokolski zlet v Pragi, bi ne kazalo pošiljati naraščaja prihodnje leto k bratskemu severnemu Sokolstvu. Odprava bo imela tem večji uspeh, če bodo naraščajniki videli velike nastope zleta. Ob vsesokolskem zletu v Pragi pa se bodo gotovo vršili tudi naraščajski dnevi, in ob tej priliki bomo poslali jugoslovenski naraščaj na Češkoslovaško. Misliti pa je že sedaj na to odpravo in župnim načelnikom in župnim načelnicam se naroča organizirati priprave, kolikor so danes mogoče, ter skrbeti za to, da bodo šli v Prago najboljše člani našega naraščaja.

Štafetni tek h kronanju kralja in kraljice. Ob priliki kronanja jugoslovenskega kralja in kraljice naj bi nesli s sedeža starešinstva JSS. h kronanju Sokoli in Sokolice kralju in kraljici pozdrav jugoslovenskega Sokolstva. To bi se izvršilo s štafetnim tekom, pri katerem bi se izkušalo doseči najkrajši čas teka. V ta namen bi zasedle progo posamezne župe, ki bi tekmovala med seboj v hitrosti. — Zbor naroči

saveznemu tehničnemu odboru, naj izve, kje se bo vršilo kronanje in naj izdela podrobni načrt štafetnega teka ter pravočasno izda župam navodila. Posamezne župe naj povzročijo, da se v družtvih začne trenaja članov in članic, eventualno tudi naraščajnikov in naraščajnic za to tekmo.

Naraščajski tabori. Savezni tehnični odbor naj izdela podrobne načrte za taborenje naraščaja, ki naj se vrši redno v vseh župah, ter naj te predpise razpošlje župam in društvom.

Organizacija tehničnih organov. Župam se naroča, da nadzorujejo izvedbo organizacije po novih predpisih, ki so bili sprejeti na sokolskem saboru v Zagrebu. Vsa društva so dolžna, da organizacijo v tem zmislu čimprej izvedejo.

Popravek predpisov za prednjaške izpite. Na predlog namestnika saveznega načelnika, br. Vojinovića, je bil sprejet popravek predpisov za prednjaške izpite v naslednjem zmislu: Za glavne točke prednjaškega izpita je smatrati praktično znanje glede vadbe, predmet sistema in metodike, pismeni izpit. Kandidat, ki v teh točkah ni dobil «odlične» klasifikacije, ne more biti odlično kvalificiran; istotako ne more biti kvalificiran s dovoljnim redom, ako v teh treh točkah ni dobil vsaj dovoljnega reda. Kdor pa je v eni izmed teh treh točk propadel, propade vobče.

Izobrazba sodniškega zbora. Za medletne tekme je treba pripraviti primerno število dobrih sodnikov. Zbor naroča saveznemu tehničnemu odboru, da izdela in predpiše navodila, po katerih se bodo vršile šole in tečaji za sodnike in sodnice.

Koncem se je izrekel zbor župnih načelnikov priznanje saveznemu tehničnemu odboru za njegovo delo, s katerim je pripravil gradivo za razpravljanje današnjega dne.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

XXXIII. redna seja starešinstva JSS. dne 20. oktobra 1924.

Navzočni: Gangl, Čobal, Fux, Hadži, Jeras, Kajzelj, Lozej, Miklavc, Rupnik, Švajgar. — Opravičeni: Ambrožič, Bajželj, Fettich, Jamar, Poženel, Svetlič, Turk.

Preden pride na dnevni red, se spomni br. starosta dveh zaslužnih bratov, dr. Franja Rozine in Jožka Rajha. Prvi je bil dolgoletni starosta mariborskega Sokola, soustanovitelj novomeškega Sokola ter neumoren delavec na narodnem polju. V imenu starešinstva je izrazil mariborski župi in družini sožalje ter naročil župnemu starosti dr. Pivku, da zastopa savez pri pogrebu. Br. Rajh je bil enako vzoren delavec na sokolskem polju in je nad 15 let starostoval ljutomerskemu Sokolu. V znak počaščenja vzkliknejo navzočni pokojnima «Slava!»

Tajnikovo poročilo: Br. Fux poroča, da se br. dr. Šlajmer zahvaljuje za čestitke k svoji 60letnici.

Društvo Split želi pojasniti glede spora med člani. Br. Marolt pojasni, da se mora na podstavi starih pravil vsak izključen član tekom osmih dni obrniti na društveno rzsodišče.

Br. Vojinović poroča glede polovičnih voženj petih članov starešinstva in dveh članov od vsake župe. To je zaenkrat ukinjeno in ministrstvo dovoljuje samo pri skupnih izletih 50%en popust. Dalje poroča, da društvo v Kragujevcu zida svojo telovadnico.

Sokolsko društvo Osijek javlja svoj novoizvoljeni odbor.

Brat Stane Vidmar javlja, da pri najboljši volji ne zna, kaj je pisal Hrvatski Sokol o njegovi navzočnosti v Sofiji ob priliki zleta bolgarskih Junakov. Sklene se, da se br. starosta Gangl zglati pri br. Vidmarju ter mu

dá čitati tozadevni članek, in da mora dati br. Vidmar pismeno izjavo, o čem je govoril ob tej priliki, oziroma da poda svoj ugovor.

Društvo Ribnica pošilja sokolsko legitimacijo Šime Nežiča, ki je bil do leta 1923. član v Otočcu. Zadnje čase pa je član separatističnega Sokola. Omenjenemu se je odvzela legitimacija, ker se je večkrat javno izrazil, da je ob priliki sokolskega zleta v Zagrebu streljal na jugoslovenske Sokole.

Brat Kajzelj poroča, da je Sokolski Glasnik prinesel poročilo, češ, da je Kajzelj stavil predlog, da Savez odkupi svet evangelijske občine za 3000 Din. Ker to ne odgovarja resnici, prosi, da se to prekliče v Glasniku. Pravilno se ima glasiti, da bo stalo 3000 Din, da planiramo svet evangelijske občine, katerega je prepustila v uporabo ob času zleta.

Gospodarski odsek: Br. Rupnik prosi za kredit, da lahko naroči za statistični odsek tiskovine, in sicer: 1500 društvenih statističnih pol, 70 župnih statističnih pol ter 60 glavnih izkazov. Odseku se ta kredit dovoli.

Društvo Otočac prosi za dovoljenje razpečave blokov po vsem saveznem teritoriju. Razpečava se ne dovoli in se društvo opozori, da se mora držati saveznih predpisov.

Prosvetni odsek: Br. Hadži javlja, da so sestavili prosvetni program o glavnih temah sokolske vzgoje. Vsega skupaj je sestavljenih deset predavanj in da ima vsaka župa in vsako društvo dovolj gradiva.

Tehnični odbor: Br. Miklavc poroča, da je TO. na vabilo Finske glede udeležbe pri tekmi sklenil, da se br. Leon Štukelj lahko udeleži slavnosti, toda ne sme tekmovati in tudi ne javno nastopati, temveč lahko finskim strokovnjakom razloži našo metodo, ako oni to želijo. Starešinstvo ta sklep odobri in bo dalo br. Štuklju vsa navodila.

Organizačni odsek: Br. Marolt poroča, da je sejo organizacijskega odseka že dvakrat sklical in je bila vselej nesklepčna, toda je kljub temu v navzočnosti br. staroste rešil nekaj važnih vprašanj. Razpravljalo se je zaradi krojev, ker bo treba prihodnji skupščini staviti tozadevne predloge o izpremembi krojev. Sestavila se je komisija, in sicer iz starešinstva br. Gangl, Kajzelj in Fux; TO. naj pa tudi določi iz svoje srede tri člane v to komisijo.

Glede načrtov za prapore se istotako sestavi komisija. V to komisijo pokliče br. Gangl in Marolt brate in strokovnjake, ki imajo za to sposobnost.

Statistični odsek: Br. Švajgar poda obširno poročilo o stanju saveza in o statistiki celokupnega članstva za l. 1923.

Br. Čobal opozori, da razprodaja Jadranska banka pisalne mize in je ugodna prilika, ako kaj potrebujemo.

Br. Kajzelj javlja, da je dolg pri Kmetiski posojilnici poravnan in zemljišče neobremenjeno.

Br. starosta Gangl poroča, da je imelo društvo Valpovo svojo skupščino. Zadnja točka pravil se je izpremenila, in sicer tako, da v primeru razpada društva pripade premoženje šolstvu. Če se pa ne ustanovi podobno društvo, potem pripade premoženje občini. Vsi sedaj izvoljeni odborniki so dobri Sokoli in je pričakovati razvoja v društvu.

Dalje omenja, da je neki dnevnik pisal o blejskem Sokolu in apelira na starešinstvo saveza, da uredi tamkajšnje razmere. Gre predvsem zaradi podpore, katero je baje dobivalo društvo od igralnice, in s tem dokazuje list, da je to nemoralno. Sklene se, da se zahteva od Sokola na Bledu pojasnila v tej zadevi, in se naroči gorenjski župi, da to od društva izposluje.

Br. Fux omenja, da se pod sokolskimi rubrikami čita v časopisju samo o vinskih trgatvah in podobnih prireditvah in da to kvarji ugled Sokolstva. Različna druga društva, s katerimi se Sokol niti primerjati ne more, so opustila take prireditve, naša društva jih pa sedaj prirejajo. Predlaga, da se potem okrožnice prepovejo take zabave in naj se namesto tega prirejajo akademije in druge slične prireditve. — Sprejeto.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jeras, Kajzelj, Lozej, Marolt, Poženel, Rupnik, Švajgar, Trdinova. — Opravičeni: Ambrožič, Jamar, Miklavc, Svetlič, Turk.

Preden preide br. starosta na dnevni red, se spomni umrlega br. Jana Machala, namestnika načelnika ČOS. Pokojnik je bil tudi načelnik župe polkovnika Šveca in višji inspektor za telesno vzgojo srednjih šol. Umrl je 15. oktobra. Bil je eden najodličnejših sokolskih delavcev. Zadnjič je bil med nami leta 1922., ko je stal na čelu ekspedicije naraščaja ČOS. na našem vsesokolskem zletu. Predsedništvu ČOS. smo ob tej težki izgubi izrekli svoje sožalje.

Zatem izporoči br. starosta, da je bila poslana od JSS. brzojavka na ministrstvo prosvete v Varšavo ob priliki prevoza zemskih ostankov velikega pisatelja Sienkiewicza na Foljsko. Brzojavka glasi: Gospod minister za prosveto! Ko se vračajo v domovino zemeljski ostanki velikega in slavnega sina bratskega poljskega naroda, Sienkiewicza, ga spremlja na tem potu naša bratska ljubezen s pozdravi, ki jih pošiljamo vsem bratom in sestram v slavni poljski zemlji. Naj živi slovanska solidarnost! Zdravo!

500letnice Jana Žižke, ki jo je proslavila Češka obec v Ljubljani, sta se udeležila br. starosta in tajnik dr. Fux. — Br. starosta povabi člane starešinstva na proslavo, ki jo bo priredil gospod konzul dr. Beneš 28. oktobra ob šestletnici ustanovitve češkoslovaške republike. — Pozove člane starešinstva, da se udeležijo seje zbora župnih načelnikov, ki se bo vršila 1. novembra. On sam bo pozdravil župne načelnike v imenu starešinstva. — Sotrudniki za Sokolski koledar naj čimprej oddajo svoje prispevke.

Tajništvo poročilo poda br. Fux: Zupa Skoplje priredi 15dnevni prednjaški tečaj od 9. do 23. novembra t. l. na župne stroške. Prosijo savez za nekoliko knjig kot pripomoček za tečaj. Sklene se, da savez ustreže tej prošnji. — Dr. Rybař, tajnik poslaništva SHS. v Parizu, sporoča, da bo v najkrajšem času poslal 14 diplom in 5 medalj, ki jih je prejel od olimpijskega odbora v Parizu za našo olimpijsko vrsto. — Sokolsko društvo v Zagrebu prosi ponovno, da se dovoli olimpijski vrsti nastopiti v Zagrebu. Brat starosta Gangl pove glede olimpijske vrste stališče TO. dogovorno z br. načelnikom Ambrožičem. Jugoslovska sokolska olimpijska vrsta ne obstoji več, ker je bila po olimpijadi v Parizu razpuščena. Kot olimpijsko vrsto je tedaj ne moremo pustiti nastopiti, pač pa ne bo nihče izmed starešinstva nasprotoval temu, da se posamezniki udeležijo telovadnih nastopov kot člani bivše olimpijske vrste. Če hočejo kje nastopiti, morajo zadositi obvezam, ki jih dolgujejo svojim društvom in župam. Sprejeto. — Sokolska Matica sporoča, da je upravni odbor sklenil propagando za nabiranje članov. Prosi, da naj izda starešinstvo JSS. na župe poziv za obligatno nabiranje članov. Starešinstvo stoji tozadevno na stališču, da ni kompetentno določati število članov za posamezna društva. Br. Čobal predlaga, naj se pred odgovorom na dopis Maticе pregledajo sklepi, ki se nanašajo na Matico. — Olimpijski odbor v Zagrebu javlja, da bo žrebanje olimpijskih srečk dne 30. oktobra t. l. — Zupa Tuzla poroča, da ji je nemogoče poravnati dolžni porez za leto 1923. ter prosi za popust. Predlog br. Kazelja, da naj se počaka za plačilo poreza do konca tega leta in da se popust ne dovoli, je bil sprejet. Br. Fettich poroča, da ima za savez 2000 Din, ki jih je prejel kot darilo.

Statistično poročilo poda br. Švajgar: Zupa Mostar obvešča, da društvo Blato zopet deluje. — Za koledar se je priglasilo do sedaj 230 društev. — Formularji za različne statistične tiskovine so gotovi.

Tehnično poročilo. Tehnični odbor je na svoji seji dne 23. oktobra določil v komisijo za sestavo krojev s. Mileno Govekarjevo in Jožo Trdinovo ter br. Žana Miklavca in Janka Slapničarja.

XXXV. redna seja staršinstva JSS. dne 3. novembra 1924.

Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Jeras, Fux, Kajzelj, Miklavc, Rupnik, Svetlič, Švajgar in Turk. — Opravičeni: Ambrožič, Deu, Jamar, Marolt, Poženel, Fettich, Hadži, Trdinova.

Br. Vergun pošilja pravila Zveze ruskih zamejnih Sokolov. Ta pravila prevede br. Preobraženski. — Br. Štčpánek se zahvaljuje za doposlano knjigo o organizaciji našega saveza. Za ČOS., ki je tudi prejela to knjigo, pripravlja referat o njej. — Došlo je dalje poročilo, da se Tyršev dom ne otvori letošnje jesen, temveč prihodnje pomlad. Dne 23. novembra t. l. se bo vršila odborova seja ČOS., v času od 6. do 8. decembra pa njena glavna skupščina. Vabilo in program dobimo pozneje. — Narodni praznik osvobodjenja je proslavilo Sokolstvo v Pragi v ožjem krogu; tudi od nas vposlani kamen, ki je vzidan v Tyrševem domu, so okrasili s cvetjem. — Od Slovenskega Sokola v Clevelandu smo dobili razne slike o nastopih tamošnjih telovadcev. Te slike so ležale že dve leti pri g. Alojziju Čebularju v Medvodah.

Tajnik poroča: ČOS. pošilja zahvalo za izraženo sožalje povodom smrti br. Machala. — Br. Štukelj se pooblasti, da na slavnostih na Finskem zastopa JSS.; za zastopanje dobi posebna navodila. — Ministrstvo za promet je odklonilo našo prošnjo za nadaljnje dovoljenje polovične vožnje za člane starešinstva. — Župa Ljubljana I poroča, da je dobila obvestilo, da orožniki ne smejo biti člani Sokola. — Br. tajnik prosi, naj predsedniki posameznih odsekov ne odnašajo dopisov iz savezne pisarne, dokler niso protokolirani, ker mora tajništvo imeti pregled o vseh zadevah. Tudi naj vse dopise, ki jih hočejo odposlati, oddajo v tajništvu saveza.

Gospodarski odsek, br. Turk: Hrvatski štamparski zavod poroča, da so se tiskale vaje «Vježbe oslobodjenja i ujedinjenja 1920» v 1400 izvodih. Tozadevni honorar bo poravnal br. Janjanin. — Br. Vidmar sporoča, da saveznega telovadnega orodja ne more prevzeti nazaj, da pa je pripravljen, orodje še obdržati v shrambi in ga ob prvi priliki prodati. Sklene se, da se orodje prepelje v savezne prostore in čimprej prodaja. — Gospodarski odsek je naročil pri graverju Sitarju vzorce enotnih štampiljk za društva in župe, ki jih bo pregledal še br. Ambrožič zaradi pravilnosti, oziroma enotnosti črk. — Naročilo se je 5000 članskih znakov pri br. Pecina, Turnov. — Gospodarski odsek je sklenil tiskati knjigo Organizacija JSS. v srbohrvaščini v 1500 do 1800 izvodih. — Pri seji odbora Sokolske Matice in članov starešinstva JSS. je bilo sklenjeno, da se pravila Matice izpremene v tem zmislu, da dobi 50 % čistega dobička JSS., 25 % gre v tiskovni fond, 25 % pa v fond za eventualne izgube. — Na razpis zaradi nabave naraščajskih znakov so došle tri ponudbe. Najugodnejša in najjasnejša je ponudba tvrdke Pecina, Turnov, in se na predlog gospodarskega odseka naroči tam 5000 komadov. — Odobri se plačilo zneska 5000 Din kiparju za osnutek naraščajškega znaka. — Obračun notarja Kuharja v znesku 1020 Din za sodne stroške prostovoljne javne dražbe zemljišča se odobri. Notarju Kuharju, ki sam ni ničesar zaračunal, se zahvalimo. — Glede odstopa terjatve sokolskega društva v Borovnici proti JSS. se zavzame enako stališče, kakor svoj čas v podobnih primerih, da se namreč te cesije ne priznajo, ker so odstopljene terjatve proti zletnemu odboru in ne proti JSS. — Društvu Novi Pazar se sporoči, da ne sme brez saveznega dovoljenja razpošiljati svojih nabiralnih pol po društvih.

Za TO. poroča br. Miklavc, da se je vršila dne 1. t. m. seja zbora župnih načelnikov, pri kateri je bil sprejet tekmovalni red, predpisane vaje in program za l. 1925. Podrobnejše poročilo bo podal br. načelnik sam.

Statistikar br. Švajgar prijavlja novo društvo Prelog v mariborski župi. Kataster je dosegel št. 35.002 in bo v kratkem dokončan.

BELEŽKE

Statistika za Jugoslovnski sokolski koledar. Uredništvo koledarja je razposlalo že davno vsem župam in društvom pole, ki bi jih morali izpolniti in vrniti uredništvu, da moremo sestaviti statistiko. Toda do danes nam še mnogo društev in tudi nekatere župe niso poslale svojih podatkov. Pozivljamo brate župne in društvene funkcionarje, naj takoj storijo svojo dolžnost. Društva in župe, o katerih ne dobimo statističnih podatkov, bomo v koledarju posebej označili.

Sokolske stavbe in ČOS. ČOS. je vzela vodstvo novih sokolskih stavb sama v roke. Društva so mnogo preveč lahkomišelnostno gradila, s premajhnimi stavbnimi fondii, na prevelik dolg. Mnogo jih je zaradi tega došlo v silne denarne težkoče, nekatere društva so bila pred gospodarsko katastrofo. — Zato je smatralo centralno društvo ČOS. za primerno, da poveri stavbni odbor ČOS. z nadzorstvom vseh zaključnih predel pri nameravanih stavbah, da obvaruje društva napačnih in prehitrih odločitev, ki bi lahko uničevalno vplivale na društveni obstoj. — V JSS. se tudi mnogo društev prehitro odloči za stavbo, da jih nato tarejo denarne obveznosti, kar moti zelo občutno društveno delovanje. Mogoče bi bilo dobro, da se tudi pri nas ta stroka primerno uredi in usmeri po gotovih načelih.

RAZNOTEROSTI

Občni sestanek (valný sjezd) ČOS., ki se bo vršil 7. in 8. decembra, polagoma stopa v ospredje. Volitev župnih odposlancev na ta sestanek, ki je istoveten z našim saborom, se je po društvenih občnih zborih izvršila in župe vrše sedaj skrutinij. Po sokolskih listih in revijah se vrše sedaj živahne debate o raznih točkah dnevnega reda. Posebno zanimanje vzbujajo že sedaj, kakšno stališče zavzame Sokolstvo, ki predstavlja v češkoslovaški republici ogromno narodno silo — napram socializmu, komunizmu, veri, politiki itd.

Kako se dela za poznavanje Sokolstva po svetu. Ameriška državna parobrodna družba United State Lines bo razširila l. 1925. več milijonov letakov po svojih ladjah: «Kaj se bo godilo l. 1925. po Češkoslovaškem». Sokolstvu je uspelo, da sme priobčiti v tem letaku vesti o otvoritvi Tyrševga doma, o pomenu Sokolstva za narodno vzgojo itd.

Zavednost. Tyršev dom se dokončuje. Vendar bi pri ogromnem stavbnem nakladu ČOS. sama ne zmogla vseh stroškov ter bi bila prisiljena najeti večje posojilo pod neugodnimi pogoji pri bankah. Da se temu izogne, je ČOS. apelirala na društva, župe in posameznike, naj pomagajo z darovi, posojili itd. Brez večje agitacije in prosjačenja je članstvo raznih žup in društev nabralo zopet preko 600.000 Kč. Darovi in posojila pa še prihajajo. Tako je v zadnjem času društvo Tabor nakazalo 50.000 Kč za Tyršev dom.

Delavska telovadba v Jugoslaviji. V «Tělocvičnem Ruchu», glasilu socijalno-demokratskih telovadnih enot češkoslovaških, piše o gibanju delavske telovadbe v Jugoslaviji C. Kristan. Med drugim pravi glede razmer naslednje: Delo med slovenskim delavstvom za telovadbo je težavno. Mladina, ki je prepojena s sokolskim duhom, se malo zanima za delavsko telovadbo. In končno se obnaša vlada jako neprijazno napram celemu gibanju, češ, da jim ne daje po znižani ceni vožnje na železnici ter da sili delavstvo v Sokola... — Imamo vtisk, da so češkoslovaški delavski telovadni krogi vredni točnejših informacij. Š v.

Za Čehoslovake izven države je nabralo leta 1924. češkoslovaško Sokolstvo 53.009 Kč, 15.480 kg prehrane, 166 knjig.